МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

КОЛЕКТИВНА МОНОГРАФІЯ

ХЕРСОН, 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНОМУ ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Колективна монографія
за загальною редакцією

кандидата технічних наук, доцента

Райко Галини Олександрівни

Херсон, 2020

УДК 004:316.324.8:316.776
В 43

Рекомендовано до друку
Вченою Радою Херсонського національного технічного університету
(протокол №2 від 24.09.2020)

Рецензенти:

Тригуба А.М. д.т.н., професор, завідувач кафедри інформаційних систем та технологій Львівського національного аграрного університету

Бараненко Р.В. к.т.н., доцент, професор кафедри професійних та спеціальних дисциплін Херсонського факультету Одеського державного університету внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України

Авторський колектив: Ходаков В.Є., Кругла Н.А., Веселовська Г.В., Романюк О.Н., Катєльніков Д.І., Шмалюх В.А., Пирог М.В., Борсук О.С., Райко Г.О., Чебукін Ю.В., Федорова М.С., Данилець Є.В., Сидорук М.В., Козел В.М., Дроздова Є.А., Іванчук О.В., Лєпа Є.В., Хапов Д.В., Ігнатенко І.П., Карамушка М.В., Григорова А.А.

В 43 **Використання інформаційних та комунікаційних технологій в сучасному цифровому суспільстві** : колективна монографія / За загальною редакцією Райко Г.О. – Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2020. – 148 с.

ISBN 978-617-7783-91-5

Колективна монографія присвячена застосуванню інформатичних та комунікаційних технологій в сучасному цифровому суспільстві.

Колективна монографія розрахована на фахівців у галузі економіки, інформаційних технологій, фінансів, банківництва, державного управління, науковців, викладачів, аспірантів, магістрів та студентів.

Матеріали монографії представлено у авторській редакції.

УДК 004:316.324.8:316.776

ISBN 978-617-7783-91-5

© Херсонський національний технічний університет, 2020
© ФОП Вишемирський В.С., 2020

ЗМІСТ

1.	Khodakov V.Ye., Krugla N.A., Veselovskaya G.V.	The Research In Approaches To Improving The Efficiency Of Information Technologies As Components Of Computer Systems To Support The Teaching A Course On Basics Of Internet Technologies And The Web Design On The Basis Of Concepts Application In Expert Systems Of The Artificial Intelligence	5
2.	Романюк О.Н., Катєльніков Д.І., Шмалюх В.А.	Комп'ютерне моделювання протезів	19
3.	Пирог М.В., Борсук О.С.	Кроссплатформний застосунок для об’єднання співвласників багатоквартирних будинків в умовах інформатизації суспільства	32
4.	Райко Г.О., Чебукін Ю.В., Федорова М.С.	Моделювання складних систем в задачах нечіткого управління	43
5.	Данилець Є.В.	Використання адаптивного дизайну в сучасному сайтобудівництві	66
6.	Сидорук М.В.	Автоматизована система оцінки інтелектуального потенціалу працівника	78

7.	Козел В.М., Дроздова Є.А., Іванчук О.В.	Керування системою інтернету речей за допомогою зчитування електроміограми з вибором оптимального протоколу обміну даними	86
8.	Лєпа Є.В.	Класифікація клієнтів банку	98
9.	Хапов Д.В., Ігнатенко І.П.	Оцінка сталого розвитку регіонів за допомогою інформаційної системи	107
10.	Карамушка М.В.	Оцінка ефективності інноваційного управління підприємством на базі інформаційних систем	118
11.	Григорова А.А.	Інформаційна технологія аналізу туристичного потенціалу території	131
	АНОТАЦІЇ		141

РОЗДІЛ 11

ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ АНАЛІЗУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЇ

Григорова А.А.
к.т.н., доцент кафедри інформаційних технологій
Херсонський національний технічний університет

Економічне зростання території можливе лише при наявності стратегії розвитку, яка визначає особливості конкурентного середовища, інвестиційних та інноваційних процесів, специфіки формування зовнішньоекономічних зв'язків. Одним з перспективним напрямом, якому слід приділити особливу увагу, є розвиток туристичної галузі.

Незважаючи на складності у використанні туристичного потенціалу, необхідно визначати перспективи його використання. У цьому плані одним з необхідних аспектів є розробка моделей, в тому числі інформаційних, організації туристичної сфери регіону з виділенням територій, які потребують першочергової концентрації зусиль та коштів на їх розвиток, резервних територій та територій, де розвиток туристичної інфраструктури проводити на даний час недоцільно.

Проблемам управління соціально-економічним розвитком регіонів присвячено праці таких вчених як: Благун І., Дмитришин Л., Долішній М., Злупко С., Жилєнкова М., Клебанова Т., Талащенко А., Гур'янова Л., Матросова Л., Пруднікова Л., Кизим М., Варналій З., Петренко В., Скобелєв В. та ін. Проте, незважаючи на велику кількість наукових праць, проблеми управління розвитком туризму та туристичного потенціалу залишаються недостатньо дослідженими і потребують додаткового обґрунтування.

Наявність туристичного потенціалу – необхідна умова для розвитку туризму. Під туристичним потенціалом розуміється вся сукупність природних, культурно-історичних та соціально-економічних передумов для організації туристичної діяльності на певній території.

Слід зазначити, що деякі вчені під туристичним потенціалом розуміють різницю між фактичною та гранично можливої чисельністю туристів по відношенню до туристичного об'єкту.

Наявності на території унікальних природних або історичних об'єктів в даний час не завжди достатньо для розвитку внутрішнього або в'їзного туризму. Об'єкти туристичного показу можна створювати штучно, наприклад, за допомогою міфології. Вдаючись до різних маркетингових прийомів, можна викликати інтерес до туристичної зони. Саме тому оцінка туристичного потенціалу повинна бути комплексною. Необхідно брати до уваги не тільки туристичні ресурси, а й інші складові туристичного потенціалу, а саме: унікальність наявних об'єктів; відмінності в доступності об'єктів; відмінності у

щільності розміщення об'єктів в межах території; різноманітність і комплексність об'єктів; фізичний стан об'єктів [1].

Для грамотного та ефективного управління ресурсним потенціалом території необхідно розробити інформаційну технологію, в якій застосувати такі параметри його оцінки:

1) кількісна оцінка ресурсів;

2) оцінка структури потенціалу, ступінь використання потенціалів окремих об’єктів;

3) оцінка можливостей (в тому числі потенційних) використання ресурсів;

4) систематичний облік стану туристичних та рекреаційних ресурсів, визначення їх вкладу в розвиток туризму регіону (введення системи туристичних та рекреаційних кадастрів).

Аналіз публікацій показав, що для оцінки туристичного потенціалу територій пропонуються різноманітні методики.

Однією з таких методик є методика оцінки величини та ефективності туристичного потенціалу[2]. В цій методиці розглядають такі показники:

- сумарний обсяг ресурсів туристичного потенціалу;
- величина туристичного потенціалу;
- показник реалізації туристичного потенціалу.

Сумарний обсяг ресурсів туристичного потенціалу територій характеризує максимально можливий обсяг туристичних ресурсів, якими володіє територія на даний момент часу. Туристичний потенціал, будучи змінною величиною, залежить від кількісних та якісних характеристик туристичних ресурсів, якими володіє територія [3].

Кількість туристичних ресурсів відноситься до екстенсивного фактору нарощування туристичного потенціалу. Продуктивність туристичних ресурсів як визначальна якісна характеристика відноситься до інтенсивних факторів.

До чинників, які забезпечують відтворення туристичного потенціалу території, відносять ті, які сприяють збільшенню кількості та поліпшення якісних параметрів туристичних ресурсів.

Величина туристичного потенціалу являє собою максимально можливий обсяг виробництва і реалізації туристичних послуг при даній кількості і якості наявних туристичних ресурсів в умовах, що забезпечують найбільш повне їх використання. Даний показник характеризує максимально можливу віддачу туристичного потенціалу.

Показник реалізації туристичного потенціалу відбиває досягнутий рівень його використання та характеризує фактичну віддачу туристичних ресурсів.

При аналізі туристичного потенціалу території оцінці може підлягати загальна величина туристичного потенціалу або його активна частина, тобто всі елементи туристичного комплексу регіону [4].

Комплексну оцінку туристичного потенціалу території доцільно проводити за допомогою економічних методів, що дозволяють вибрати єдині вартісні одиниці, і здійснювати аналіз шляхом розрахунку потенційного валового доходу за умови найповнішого використання туристичного потенціалу.

Це можливо за допомогою оцінки сумарної величини туристичних витрат та вивчення їх розподілу між різними підприємствами, що обслуговують туристів. Значна труднощі при їх проведенні полягає в необхідності обробки великого обсягу первинної інформації, що динамічно змінюється.

Кількісним виразом туристичного потенціалу може служити певне число туристів, що розміщуються на даній території без шкоди навколишньому середовищу, історико-культурним об'єктам, місцевому населенню, якості відпочинку, а також розвитку інших галузей господарства. На даний момент ці дані є досить суб'єктивними. Але можна розглянути декілька моделей та проаналізувати отримані дані, змінюючи параметри моделей.

Можлива і вартісна оцінка туристичного потенціалу, в першу чергу, його основної складової – туристичних ресурсів [5]. Що також є динамічною зміною.

При аналізі туристичного потенціалу території необхідно оцінити ефективність його використання. В даний час завдання оцінки ефективності використання туристичного потенціалу території для розвитку туризму ще чекає свого рішення. Виникає питання, що саме розуміти під терміном «ефективність» та його кількісним визначенням. Наприклад, критерій ефективності використання туристичного потенціалу території $К_е$ може бути представлений у вигляді наступного співвідношення:

$$К_е = \frac{Е_п}{З_п},$$

де $Е_п$ – ефект від реалізації територіального туристичного потенціалу;

$З_п$ – витрати, які потрібні для досягнення $Е_п$.

У свою чергу, $Е_п$ може бути представлений у вигляді суми двох складових, одна з яких характеризує внесок туризму в рішення регіональних і державних проблем, а інша – реакційний ефект, тобто різницю між станом туризму на початку і в кінці туристичного циклу. Що стосується необхідних витрат $З_п$, то вони залежать від специфіки конкретних заходів по реалізації потенціалу та можуть бути визначені за методиками розрахунків ефективності інвестиційних проектів [6].

Інша методика оцінки туристичного потенціалу територій, орієнтована на застосування національних парків та передбачає виділення основних компонентів туристичного потенціалу, що підлягають оцінюванню. Ці компоненти доцільно поділити на дві основні групи [7]:

1) природні та культурні ландшафти;

2) кошти та умови здійснення турів (програм, екскурсій).

Критеріями оцінки компонентів природних та культурних ландшафтів в першу чергу повинні служити їх походження та історія, унікальність, ступень збереження та можливість реконструкції.

Деякі компоненти можна оцінити кількісно, але для отримання підсумкової, сумарною оцінки, в даній методиці рекомендовано переводити всі кількісні оцінки в якісні. Пропонуються звичайні градації якісної шкали такі, як: «дуже низький, низький, середній, високий, дуже високий». Але якісна шкала може містити додаткові градації [8].

Для аналізу та оцінки туристичного потенціалу будь-якої території має сенс проводити порівняльну оцінку:

1) оцінювати фіксований набір компонентів потенціалу;

2) використовувати для розрахунку підсумкової оцінки якісні шкали (бальна форма);

3) залучати до порівняльної оцінки необхідну кількість об'єктів оцінки;

4) чітко позначати територіальні рамки порівняння.

Автори методик пропонують оцінювати туристичний потенціал території за таким планом [9]:

1) Скласти перелік привабливих об'єктів історичної спадщини.

2) Визначити унікальні природні об'єкти та об'єкти, що пов'язані з культурним ландшафтом.

3) Скласти перелік популярних місць, обраних населенням для відпочинку, та визначити критерії популярності.

4) Зробити висновок про характер туристично-рекреаційного потенціалу регіону:

– які види елементарних рекреаційних або туристичних занять можуть мати місце в межах регіону;

– які об'єкти вже активно використовуються в туризмі;

– які види туризму мають найбільші перспективи для розвитку при наявності коштів;

– які нові маршрути можуть бути запропоновані;

– які унікальні туристичні послуги можуть бути запропоновані;

– які проблеми обмежують використання природного і культурно-історичного потенціалу території.

Аналіз існуючих методик оцінки туристичного потенціалу територій показує, що бальна оцінка туристичного потенціалу територій є найбільш доцільною для застосування інформаційних технологій[10].

В даній методиці, виходячи зі структури туристичного потенціалу, оцінюються такі компоненти, як: природні, історико-культурні та соціально-економічні. Інші компоненти враховуються при коригуванні отриманих результатів [11].

Туристичний потенціал оцінюється з точки зору найбільш масових форм туризму (оздоровчого, пізнавального, спортивного, лікувального). В якості суб'єкта розглядається абстрактний турист (середньостатистичний), який проживає за межами території.

Величину природного та історико-культурного компонентів туристичного потенціалу пропонується вимірювати на основі цінності спадщини території. Незважаючи на те, що не всі природні та історико-культурні компоненти відносяться до актуальних туристичних ресурсів та не всі здатні стати ними в найближчому майбутньому, можна говорити про те, що туристичний потенціал пропорційний цінності спадщини території [12].

Для того, щоб зробити кількісну оцінки туристичного потенціалу необхідно знати: об'єкти спадщини, які чітко зафіксовані в нормативних

документах та доступних літературних джерелах; рівень їх порівняльної значущості (оцінка в балах). При цьому значення таких чинників, як клімат, рельєф та інші можна враховувати за допомогою коефіцієнтів.

При оцінці соціально-економічного компонента туристичного потенціалу враховують транспорт та спеціальну туристичну інфраструктуру, що впливають на розвиток різних видів туризму. Для оцінки ролі транспорту ключовим критерієм може служити щільність транспортних магістралей, що характеризує рівень доступності різних територіальних об'єктів. Туристична інфраструктура оцінюється на основі розрахункового показника, що відображає ставлення числа підприємств розміщення та харчування до чисельності населення території [13].

При розрахунку для природного компонента об'єктів місцевого значення присвоювався – 1 бал, регіонального – 2 бали, державного – 3 бали, зарезервованим об'єктам – 1 бал. Додатково вводилися коефіцієнти за такими чинниками:

1) відношення площі особливо охоронюваних природних територій до загальної площі території;
2) комфортність клімату;
3) ландшафтна привабливість;
4) рівень природно-вогнищевих захворювань;
5) популярність географічних об'єктів на території (розраховується на основі частоти згадок в енциклопедичних джерелах).

При розрахунку (в балах) історико-культурного компонента враховується не тільки значимість об'єктів, а й функціональна різноманітність нерухомих об'єктів. Цей показник оцінюється за допомогою коефіцієнтів, виходячи зі ступеня привабливості об’єкта для туристів[14].

Для розрахунку коефіцієнта популярності географічних об'єктів на території рекомендується використовувати одне з найбільш повних енциклопедичних видань країни або регіону. Кожна енциклопедична стаття оцінюється в 5 балів, згадка про неї – 1 бал. Якщо про об'єкт була згадка, додається пропорційна частка балів. Потім підсумкове число балів враховується при визначенні коефіцієнта [15].

Розрахунок рівня розвитку туристичної інфраструктури проводиться підсумовуванням двох чисел: ставлення числа колективних об'єктів розміщення до тисячі чоловік місцевих жителів та ставлення числа підприємств харчування до десяти тисячам осіб місцевого населення.

Підсумковий результат представлено як частку кожної конкретної території в природному, історичному та соціально-економічному компонентах потенціалу.

Методика оцінки потенціалу культурного туризму запропонована П.С. Ширинкиним [16] застосовується для розрахунку потенціалу території з одним головним туристичним центром та декількома неосновними. Методика враховує роль природних об'єктів у формуванні культурного середовища території.

На наш погляд, дана методика є найбільш доцільною при застосуванні інформаційних технологій для аналізу туристичного потенціалу території.

Застосуємо цю методику для оцінки туристичної привабливості Херсонської області.

Першим кроком при розробці інформаційної технології аналізу туристичного потенціалу Херсонської області є проведення дослідження, збір та аналіз даних.

Проведений SWOT- аналіз визначив сильні та слабкі сторони, можливі зовнішні впливи (можливості та загрози) на подальший соціальний та економічний розвиток Херсонської області.

Дослідження показало, що Херсонщина має значні можливості щодо розвитку туристичного потенціалу. Поєднання можливостей рекреаційних зон Чорноморського та Азовського узбережжя із можливостями використання національних парків, зеленого туризму та екологічно чистого харчування створює порівняльну перевагу як для розвитку туристичної галузі.

Комфортні мікрокліматичні умови, різноманітний ландшафт, унікальна флора та фауна, історико-культурна спадщина, розвинута мережа транспортного сполучення, достатні природно-оздоровчі ресурси сприятимуть зростанню привабливості території. Зростання інтересу населення України та іноземних туристів насамперед до етнографічного, екологічного, сільського «зеленого», історико-культурного та інших видів туризму підвищить популярність наявних курортних та рекреаційних зон, об’єктів історико-культурної спадщини, природно-заповідного фонду, винного та сільського «зеленого» туризму області.

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв’язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, які мають стратегічне значення для Херсонської області. Такі взаємозв’язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики та ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку.

Здійснене районування показує не тільки різноманітність, неоднорідність та нерівномірне розміщення рекреаційних ресурсів, але й залежність стану їхнього використання, від соціально-економічних умов, які стимулюють або обмежують його. При цьому необхідно враховувати екологічні чинники рекреаційного природокористування, які можуть докорінно змінювати уявлення про наявний рекреаційний потенціал.

Херсонська область має приблизно 15,5% усіх Українських морських пляжів, а приймає тільки 5% рекреантів які відпочивають на морському узбережжі і 2,5% в інших місцях області. Це свідчить про великий нереалізований потенціал туристичної галузі Херсонщини. Область посідає шосте місце в Україні по забезпеченості рекреаційними ресурсами на душу населення, і при цьому 22 за ефективністю використання. За показниками природно-антропогенні рекреаційно-туристичні ресурси Херсонської області уступають лише Закарпатській області .

Необхідно зазначити, що в туристичній діяльності в Херсонській області відбуваються позитивні зрушення. Інвестори оцінили можливі прибутки з туризму. Великою проблемою туристичного комплексу Херсонщини є мала тривалість туристичного сезону. Опитування представників влади та робітників

туристичної сфери свідчить, реально на повну потужність туристичні заклади Херсонщини завантажені не більше 2 місяців на рік. Враховуючи реальну тривалість літа 3,5 місяці галузь працює менше ніж на 50% своєї потужності. До 1991 року туристичні заклади Херсонщини були завантажені протягом 5 місяців на рік.

Значною проблемою в туристичній діяльності краю є транспортне забезпечення. Основний обсяг перевезень туристів здійснюють автотранспорт та залізниця (85% і 15%). В області підтримуються найінтенсивніші у плані перевезень туристів автошляхи: Херсон – Генічеськ, Херсон – Каховка, Херсон – Асканія-Нова, Херсон – Скадовськ – Лазурне – Залізний Порт.

Важними критеріями кількісної оцінки туристичного потенціалу території пропонується розглядати такі фактори:

1) Транспортна віддаленість – розраховується в кілометрах від вихідної точки початку більшої частини усіх туристичних маршрутів. Від територіального центру м. Херсону до території, що цікавить туристів, туристичних об'єктів та туристичних ресурсів.

2) Рівень туристської інфраструктури та сервісу. Будь-які туристичні об'єкти природного або історико-культурного плану будуть безперспективні для відвідування при відсутності або слабкому рівні інфраструктури та сервісу. Обов'язковою частиною повноцінного туристичного продукту та його складових є хоча б мінімально необхідний рівень туристичної інфраструктури, сервісу тощо.

3) Перелік туристичних ресурсів – розраховується методом простого додавання туристичних ресурсів території. Складається кадастр туристичних ресурсів території та проводиться повна інвентаризація туристичних ресурсів. Особлива увага приділяється ресурсам та їх стану, які вже включені в діючі туристичні маршрути.

4) Просування туристичної території – на сьогоднішній день один з найважливіших показників в туризмі.

Формула оцінки потенціалу виглядає наступним чином:

$$К_m = \frac{(\Sigma Дк)*(к_п+к_{мпр}+к_{мр}+к_{мп}+к_{мр}+к_{нп}+к_ф+\cdots+к_i+к_р)}{К_{уд}},$$

де ΣДк – сума пам’яток;

$к_п$ – різноманітність транспортних шляхів;

$к_{мпр}$ – різноманітність місць прибуття;

$к_{мр}$ – місця розміщення;

$к_{мп}$ – місця харчування;

$к_{др}$ – центри дозвілля та розваг;

$к_{нп}$ – народні промисли, сувеніри, шопінг;

$к_ф$ – фестивалі та туристичні події;

$к_и$– інформаційне забезпечення;

$к_р$ – популярність території в літературних джерелах;

$к_i$ – відкритий коефіцієнт, який при необхідності додається при проведенні оцінки;

$К_{уд}$– час, за який можна дістатися від міста до територіального центру.

Кожен коефіцієнт пропонується оцінити за такою бальною системою. Для простоти підрахунку кожному елементу туристичного продукту (готель, туристичний об’єкт, ресторан, вид транспорту тощо) присвоюється 1 бал. Бали підсумовуються по кожному коефіцієнту та потім множаться на 0,1. Множник 0,1 обраний довільно (в подальшому використані інформаційної технології може бути змінений), з метою – зменшення показників, рівнозначного спрощення розрахунків та отримання порядкових значень показників, зручних для роботи дослідника. Це правило не поширюється на пам'ятки. Кожному ресурсу, об'єкту, пам'ятнику, незалежно від стану та значущості присвоюється 1 бал.

Розрахунок коефіцієнту різноманітності транспортних шляхів проведемо за формулою:

$$к_п = \frac{L}{\sqrt{SH}},$$

де L – загальна довжина транспортних шляхів;

S – площа території;

H – чисельність населення.

	Загальна довжина траси	Площа тереторії	Чисельність населення	Кп
Бериславський	350	1721	55900	0,04
Білозерський	352	1700	66667	0,03
Великолепетиський	200	1140	16184	0,05
Великоолександрівський	320	1541	24956	0,05
Верхньорогачицький	160	1000	11438	0,05
Високопільський	100	701	4461	0,06
Генічеський	474	3000	58624	0,04
Голопристанський	400	3413	45027	0,03
Горностаївський	200	1018	19239	0,05
Іванівський	200	1100	13370	0,05
Каланчацький	100	915	21216	0,02
Каховський	120	1450	34991	0,02
Нижньосірогозький	258,7	1210	15344	0,06
Нововоронцовський	120	1000	20594	0,03
Новотроїцький	250	2298	35083	0,03
Скадовський	130	1456	46588	0,02
Олешківський	120	1800	70533	0,01
Чаплинський	150	1700	34513	0,02
Херсонская область	4950	28461	1030051	0,03

Рис. 1. Розрахунок коефіцієнту різноманітності транспортних шляхів для кожного району Херсонської області

Аналогічно були розраховані інші показники та визначено рейтинг за показником туристичного потенціалу.

Отримані результати можуть стати основою для територіальної диференціації Херсонської області за ознакою та в перспективі можуть стати основою для розробки концепцій, програм та стратегій з розвитку регіонального туризму.

Проведений аналіз демонструє, що для розвитку туристичної галузі в Херсонській області, доцільно вкладати як державні, так і приватні інвестиції. Оцінивши потенціал культурного туризму, кожен район зможе цілеспрямовано зайнятися оптимізацією свого рейтингу (за винятком коефіцієнта віддаленості).

Таблиця 1

Місто/район	Оцінка потенціалу
Херсонська область	471,60
Каховський	11,05
Голопристанський	7,77
Олешківський	7,31
Скадовський	6,21
Генічеський	6,04
Бериславський	5,26
Білозерський	2,61
Чаплинський	1,29
Нововоронцовський	0,65
Великоолександрівський	0,23
Каланчацький	0,07
Великолепетиський	0,05

Райони, що мають низькі оцінки можуть розраховувати на підвищення в рейтингу в разі проведення програм внутрішньо регіональної оптимізації, що включає вирішення інфраструктурних питань, рівень інформатизації, розробку та реалізацію нових культурних проектів.

Список використаних джерел.

1. Раєвнєва О. В. Визначення джерел нерівномірності розвитку регіонів України на підставі розкладання індексу Тейла / О.В. Раєвнєва, О.Ю. Бобкова // Актуальні проблеми економіки — 2012. — № 2 (128) — С. 200-210.

2. Гаврилюк С. П. Конкурентоспроможність підприємств у сфері туристичного бізнесу: навч. посібник / С. П. Гаврилюк. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. — 180 с.

3. Портер М. Е. Стратегія конкуренції / М. Е. Портер ; пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільського. — К. : Основи, 2008. — 390 с.

4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування / Бейдик Олександр Олексійович. - К. : Видавничо-поліграфічний відділ „Київський університет”, 2001. - 395 с.

5. Математичне моделювання туристичних послуг із використанням internet-технологій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/8063/1/16.pdf

6. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / Ін-т регіон. дослідж. НАН України. - Л., 1997. - 259 с.

7. Молнар О. Оцінка наявного туристично-рекреаційного потенціалу рекреаційних зон Закарпаття / Молнар О., Марченко О., Важинський Ф. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія „Економіка”. - 2007. – Випуск 24. - С. 17-25.

8. Науково-методичні засади реформування рекреаційної сфери. Наукове видання / [Кравців В.С., Гринів Л.С., Копач М.В., Кузик С.П.] - Львів: НАН України. - ІРД НАН України. - 1999. – 78.

9. Поколодна М.М. Рекреаційні ресурси Харківської області, їх географічна характеристика та раціональне використання: Дис... канд. геогр. наук: 11.00.11 / Поколодна Марія Миколаївна. - Х., 2003. — 246 с.

10. Стафійчук В.І. Рекреалогія : навчальний посібник для вузів / Стафійчук Валентин Іванович . - К. : Альтерпрес, 2006 . - 263 с.

11. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Фоменко Наталія Володимирівна. – К.: Центр навчальної літератури. - 2007. - 311 с.

12. Шабардіна, Ю. В. Рекреаційний потенціал як складова продуктивних сил регіонального економічного простору [Текст] : дис. канд. екон. наук: 08.00.05 / Ю. В. Шабардіна, Чернігівський державний технологічний університет. – Чернігів : 2011 р.

13. Бережна, І. В. Національні пріоритети та регіональні детермінанти соціально-економічного зростання (на матеріалах АР Крим) [Текст] / І. В. Бережна. – НАН України : Інститут регіональних досліджень, 2004. – 640 с.

14. Самко, О. О. Оцінка туристичного потенціалу регіону та рівня його використання [Текст] / О. О. Самко // Економічні науки. Серія «Регіональна економіка». Збірник наукових праць. Випуск 7 (27), Ч. 4. – Луцьк, 2010. – С. 129–134.

15. Стеченко, Д. М. Теоретичні аспекти дослідження природно-рекреаційного потенціалу [Текст] / Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий // Науковий вісник ЧДІЕУ, 2009. – № 2 (3). – С. 65-76.

16. Ширинкин П.С. Оценка потенциала культурного туризма в Пермском крае: проблемы и решения [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cyberleninka.ru/article/n/otsenka-potentsiala-kulturnogo-turizma-v-permskom-krae-problemy-i-resheniya